

บทที่ 1

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ซึ่งผลิตผลด้านการเกษตรนำรายได้มาให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก ปศุสัตว์ก็นับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สำคัญ อันจะนำมาซึ่งรายได้ของเกษตรกรภายในประเทศ เพราะนอกจากผลผลิตจะถูกนำไปบริโภคภายในประเทศแล้วการผลิตด้านการปศุสัตว์ยังเป็นแหล่งรองรับผลผลิตทางการเกษตรภายในประเทศจำพวกพืชไร่และประมงที่สำคัญ เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง ปลายข้าว ไร่ข้าว มันสำปะหลัง และปลาป่น ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตอาหารสัตว์อีกด้วย อุตสาหกรรมไก่เนื้อ ก็เป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย เพราะเป็นสินค้าหมวดปศุสัตว์ที่สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศสูงที่สุด เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ชนิดอื่นๆ จากรายงานของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปี 2544 อุตสาหกรรมไก่เนื้อมีส่วนการส่งออกถึงกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าปศุสัตว์ของประเทศและในปี 2543 เนื้อไก่และผลิตภัณฑ์สามารถสร้างรายได้จากการส่งออกได้ถึง 25.44 พันล้านบาท เป็นการส่งออกในรูปแบบไก่สดแช่แข็ง 15.69 พันล้านบาท และในรูปแบบเนื้อไก่แปรรูป 8.75 พันล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.20 และ 35.80 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทย

เนื่องจากคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ออกมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2546 มาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชี การแสดงรายการในงบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับกิจกรรมการเกษตร ซึ่งกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชี สำหรับกิจกรรมทางการเกษตร ดังต่อไปนี้

- 1) สินทรัพย์ชีวภาพ (Biological Assets)
- 2) ผลผลิตทางการเกษตร (Agricultural Produce) ณ วันที่ที่มีการเก็บเกี่ยว
- 3) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล (Government Grants) ในกรณีเกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ชีวภาพที่สามารถวัดค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ

ในปัจจุบันสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยนำมาตรฐานการบัญชีฉบับนี้มาพิจารณาความเหมาะสมเพื่อประกาศใช้ ซึ่งหากได้นำมาประกาศใช้ ธุรกิจการเกษตรซึ่งรวมถึงธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่มาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวกำหนดไว้ด้วย

1.1 แนวเหตุผลและการระบุปัญหาการวิจัย

ธุรกิจการเกษตร มีกระบวนการในการก่อให้เกิดรายได้ที่สำคัญอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพของสินทรัพย์ชีวภาพ (Biological Transformation) ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในขนาด ปริมาณ คุณภาพและการเกิดผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งถือเป็นลักษณะที่สำคัญและแตกต่างจากธุรกิจประเภทอื่น ซึ่งธุรกิจประเภทอื่นๆ จะรับรู้รายได้เมื่อเข้าเงื่อนไข 2 ประการคือ กระบวนการก่อให้เกิดรายได้สิ้นสุดแล้วและรายได้นั้นได้รับแล้วหรือมีความแน่นอนที่จะได้รับ

1.1.1 ข้อกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชี

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยนำมาตราฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) มาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนด (ร่าง) มาตรฐานการสำหรับบัญชีการเกษตร โดยมีเนื้อหาในสาระสำคัญไม่แตกต่างกัน ดังนี้

1) การรับรู้สินทรัพย์ชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตร เมื่อกิจการสามารถควบคุมสินทรัพย์เหล่านั้นอันเป็นผลมาจากเหตุการณ์ในอดีต มีความเป็นไปได้ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์เหล่านี้ และมูลค่าของสินทรัพย์เหล่านี้สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยสินทรัพย์ชีวภาพควรมีการวัดมูลค่าสำหรับการบันทึก ณ วันที่มีการรับรู้เริ่มแรกและแต่ละวันที่ในงบดุลด้วยมูลค่ายุติธรรม ในด้านผลผลิตทางการเกษตร ที่เกี่ยวเนื่องมาจากสินทรัพย์ชีวภาพของกิจการควรมีการวัดมูลค่าในวันที่มีการเก็บเกี่ยวด้วยมูลค่ายุติธรรม ซึ่งมูลค่านี้จะถือเป็นต้นทุน ณ วันนั้นสำหรับถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีเรื่อง "สินค้าคงเหลือ" หรือตามมาตรฐานการบัญชีฉบับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายของสินทรัพย์ชีวภาพ บันทึกในงบกำไรขาดทุนสำหรับงวดบัญชีที่มีผลกำไรหรือขาดทุนจากการรับรู้เริ่มแรกในสินทรัพย์ชีวภาพด้วยมูลค่ายุติธรรม และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในมูลค่ายุติธรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาตลาด ในด้านผลผลิตทางการเกษตร ควรได้มีการบันทึกในงบกำไรขาดทุนสำหรับงวดบัญชีที่มีการเกิดผลกำไรหรือขาดทุนจากการรับรู้อันเป็นผลมาจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตรด้วยมูลค่ายุติธรรม

2) การกำหนดมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์ชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตร อาจทำให้ง่ายขึ้นโดยจัดสินทรัพย์เป็นกลุ่มตามคุณสมบัติที่สำคัญ เช่น ตามอายุ ตามคุณภาพ เป็นต้น และกิจการควรเลือกคุณสมบัติที่จัดกลุ่มให้สอดคล้องกับตลาดเพื่อการตีราคา ดังต่อไปนี้

2.1) มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตร ถ้าหากมีราคาตลาดปัจจุบันที่เป็นตลาดซื้อขายคล่องก็ควรใช้ราคาตลาดนั้นเป็นมูลค่ายุติธรรม โดยไม่ต้องคำนึงถึงราคาตามสัญญา ถ้าได้ทำไว้เพื่อจะขายในอนาคตแม้จะเป็นข้อผูกพันก็ตาม และ

ในกรณีที่มีราคาตลาดในหลายตลาด ให้เลือกราคาตลาดที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับกลุ่มสินค้ามากที่สุดหรือเลือกราคาตลาดในตลาดที่จะนำไปขาย

2.2) ถ้าไม่มีตลาดที่เป็นตลาดซื้อขายคล่องก็อาจพิจารณาจาก ราคาตลาดล่าสุด ราคาตลาดของสินทรัพย์อื่นที่คล้ายคลึงกัน ราคาเทียบเคียง มูลค่าปัจจุบันสุทธิของกระแสเงินสดในอนาคตจากสินทรัพย์ซึ่งคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยก่อนภาษีในตลาดปัจจุบัน และราคาทุนในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยนับแต่เริ่มการลงทุนในครั้งแรก หรือผลกระทบต่อราคาต่อการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพไม่มีนัยสำคัญ

ค่าใช้จ่าย ณ จุดขาย ประกอบด้วยค่านายหน้า ค่าภาษีอากร ค่าธรรมเนียมในการโอนกรรมสิทธิ์ แต่ไม่รวมถึงค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นในการนำสินทรัพย์ไปยังตลาด

ในกรณีที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพในการรับรู้ครั้งแรกไม่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือด้วยเหตุที่ว่า ไม่มีราคาตลาดหรือหากจะวัดมูลค่าด้วยวิธีการอื่นก็ไม่เป็นที่น่าเชื่อถืออย่างชัดเจนในกรณีนี้การวัดมูลค่าสินทรัพย์ชีวภาพให้วัดด้วยราคาต้นทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ อย่างไรก็ตามต่อมาเมื่อมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ชีวภาพกลับมาเป็นที่น่าเชื่อถือ ก็ขอให้กิจการควรใช้การวัดค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม

เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ถ้าเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่ไม่มีเงื่อนไขใดๆ สำหรับสินทรัพย์ชีวภาพที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ก็ให้รับรู้เงินอุดหนุนนั้นเป็นรายได้ทันที ถ้าเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่มีเงื่อนไขสำหรับสินทรัพย์ชีวภาพที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ซึ่งรวมถึงกรณีที่มีการกำหนดว่ากิจการจะต้องไม่ไปดำเนินการในกิจกรรมบางอย่างทางการเกษตรด้วย ในกรณีนี้ให้กิจการรับรู้เงินอุดหนุนนั้นเป็นรายได้ก็ต่อเมื่อมีการบรรลุตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนดนั้นแล้ว ในกรณีที่เงินอุดหนุนจากรัฐบาลสำหรับสินทรัพย์ชีวภาพที่วัดมูลค่าด้วยราคาต้นทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ ก็ให้นำเอามาตรฐานการบัญชีไทยฉบับที่ 55 เรื่องการบัญชีสำหรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลและการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากรัฐบาลมาถือปฏิบัติ

1.1.2 ผลการวิจัยในอดีต

เนื่องจาก(ร่าง)มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศฉบับที่ 65 (Exposure Draft E65) ซึ่งเป็นรากฐานของมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) นั้นออกมาเมื่อเดือนกรกฎาคม 2542 จึงทำให้วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมีน้อย ซึ่ง Rieko Yanou (2544) ได้กล่าวถึงเหตุผลของการใช้มูลค่ายุติธรรมสำหรับธุรกิจการเกษตรว่า เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่ดีที่สุด กิจกรรมทางการเกษตรที่มีลักษณะเฉพาะอย่าง ในรายงานทางการเงินของ

กิจการต้องแสดงถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเงิน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของสินทรัพย์ชีวภาพถือเป็นส่วนที่สำคัญของกิจกรรมทางการเงิน การเห็นผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของสินทรัพย์ชีวภาพนั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินประเมินความสามารถในการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริงของกิจการ ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงนี้จะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของกิจการ

1.1.3 สรุปปัญหาการวิจัย

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่าการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาในการประยุกต์การบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) ไม่เคยมีมาก่อน ประกอบกับอาจมีแนวโน้มของปัญหาที่จะเกิดจากการประยุกต์หลังจากสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทยประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตรในประเทศไทย ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงศึกษาหลักการบัญชีโดยเลือกธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ ในการศึกษามาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตรเมื่อนำมาประยุกต์กับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ เนื่องจากธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อมีการเลี้ยงที่ซับซ้อน ซึ่งจะกระทบต่อกระบวนการบันทึกบัญชีให้ซับซ้อนตามไปด้วย และธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อยังเป็นธุรกิจที่มีจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อเสนอวิธีปฏิบัติทางบัญชี การนำเสนองบการเงินและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเงิน ซึ่งจะนำไปสู่การเปรียบเทียบคุณภาพของงบการเงิน รายการทางการเงินเพื่อทราบถึงผลกระทบต่องบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องรวมถึงวิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อนำมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวมาใช้ในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขและทำให้งบการเงินแสดงรายการอย่างสมเหตุสมผลและสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวเมื่อนำมาใช้จริงในประเทศไทย

ปัญหาการวิจัยที่ 1 คือ ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อใช้วิธีการบัญชีใดในปัจจุบัน

ปัญหาการวิจัยที่ 2 คือ เมื่อนำมาตรฐานการบัญชีการเกษตรมาประยุกต์แล้ว งบการเงิน รายการทางการเงินของธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ จะมีผลกระทบต่ออัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องอย่างไร โดยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างงบการเงินก่อนและหลังประยุกต์มาตรฐานการบัญชีการเกษตร

ปัญหาการวิจัยที่ 3 คือ มีปัญหาด้านการกำหนดมูลค่ายุติธรรม ปัญหาด้านการเปิดเผยข้อมูลรวมถึงปัญหาด้านอื่นๆ อย่างไร

ปัญหาการวิจัยที่ 4 คือ แนวทางการบัญชีที่เหมาะสมแก่ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทยควรเป็นอย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น การศึกษาปัญหาในการประยุกต์การบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) สำหรับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1.2.1 เพื่อสำรวจและศึกษาวิธีการบัญชีของธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อปฏิบัติในปัจจุบัน

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของงบการเงิน รายการทางการเงินของธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทย แสดงให้เห็นถึงผลกระทบต่องบการเงิน และอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องเมื่อนำมาตราฐานการบัญชีสำหรับการเกษตรมาประยุกต์

1.2.3 เพื่อสำรวจปัญหาด้านการกำหนดมูลค่ายุติธรรม ปัญหาด้านการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน รวมถึงปัญหาด้านอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นเมื่อนำมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) ประยุกต์ในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข

1.2.4 เพื่อเสนอแนวทางการบัญชีที่เหมาะสมแก่ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในประเทศไทย

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยนี้มีสมมติฐานแบ่งตามประเภทฟาร์ม ได้ดังนี้

สำหรับฟาร์มไก่พันธุ์ (ฟาร์มไก่ป้อนพันธุ์ และฟาร์มไก่พ่อแม่พันธุ์)

1.3.1 นักบัญชีของธุรกิจฟาร์มไก่พันธุ์เห็นว่าการบันทึกสินทรัพย์ชีวภาพด้วยราคาทุน ทำให้งบการเงินสะท้อนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจน้อยกว่าหรือเท่ากับการบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรม

สำหรับฟาร์มไก่กระทง

1.3.2 นักบัญชีของธุรกิจฟาร์มไก่กระทงเห็นว่าการบันทึกสินทรัพย์ชีวภาพด้วยราคาทุน ทำให้งบการเงินสะท้อนประโยชน์เชิงเศรษฐกิจน้อยกว่าหรือเท่ากับการบันทึกด้วยมูลค่ายุติธรรม

1.4 ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ มีขอบเขตการศึกษาที่จะให้ครอบคลุมถึงธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อทั้งหมดในประเทศไทย ทั้งบริษัทจดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ส่วนคือข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสัมภาษณ์ผู้จัดการแผนกบัญชีเกี่ยวกับกระบวนการเลี้ยงไก่เนื้อ หลักการบันทึกบัญชีที่กิจการนั้นๆ ปฏิบัติในปัจจุบัน ระดับของงบการเงินที่สะท้อนความเป็นจริงในการวัดมูลค่าสินทรัพย์ชีวภาพด้วยมูลค่ายุติธรรมและด้วยราคาทุน และความสามารถในการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) และได้ข้อมูลจากการแบบสอบถามที่ส่งให้ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อทั้งหมดภายในประเทศทั้งจดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งก่อนออกแบบ

แบบสอบถามได้มีการทำความเข้าใจมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) มากขึ้น โดยการทำกรณีศึกษากับบริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบธุรกิจฟาร์มเลี้ยงไก่เนื้อ โดยได้คำนวณมูลค่ายุติธรรม ผลต่างด้านกายภาพและผลต่างด้านราคา แล้วนำมูลค่าที่ได้นั้นมาประยุกต์กับบริษัทดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงปัญหาในการนำมาตราฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวไปปฏิบัติและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลทางการเงินและอัตราส่วนทางการเงิน และนำผลที่ได้นั้นไปสอดแทรกในการออกแบบสอบถามด้วย **ข้อมูลทุติยภูมิ** (Secondary Data) เกี่ยวกับการศึกษาสภาพทั่วไปของการผลิตไก่เนื้อ ปริมาณการส่งออกภาวะการณ์การแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลทางด้านสถิติจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน รายละเอียดมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) และ (ร่าง) มาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (ฉบับ แก้ไข ณ 25 มิถุนายน 2545) ของประเทศไทย

โครงการศึกษาวิจัยนี้มุ่งสนใจศึกษาหลักการบัญชีที่ใช้ในปัจจุบันและหลักการบัญชีที่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) ในด้านการรับรู้รายการ (Recognition) การวัดมูลค่า (Measurement) การบันทึกและการจัดประเภทรายการ (Recording and classifying) และการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure) โดยการวิจัยจะเน้นไปที่การศึกษาด้านการวัดมูลค่ายุติธรรม ปัญหาด้านการจัดทำและนำเสนองบการเงิน และปัญหาด้านอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นเมื่อนำมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวมาประยุกต์ในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ โดยจะศึกษาทั้งบริษัทที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ทั้งหมดในประเทศไทย

การศึกษาวิจัยจะมุ่งศึกษาประเด็นของการบัญชีสำหรับการเกษตร (ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ) อยู่ในขอบเขตของการบัญชีการเงินเท่านั้น จะไม่ได้ศึกษาถึงบทบาทของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบบัญชีในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ บทบาทของผู้ตรวจสอบภายใน และสูตรการปฏิบัติงานเชิงเทคนิคในกระบวนการเลี้ยงไก่เนื้อทุกประเภท เช่น สูตรอาหารและยาของไก่ในแต่ละประเภทของฟาร์ม สูตรการคำนวณอัตราการเกิดและการตายของไก่เนื้อ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี เนื่องจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยเบื้องต้นที่ได้เริ่มศึกษาปัญหาในการประยุกต์การบัญชีสำหรับการเกษตรในธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ จึงถือเป็นก้าวแรกของงานวิจัยทางด้านนี้สำหรับประเทศไทย ซึ่งสามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการทำวิจัยทางด้านนี้ต่อไปในอนาคต

1.5 ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเบื้องต้นในด้านปัญหาในการประยุกต์การบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) สำหรับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ จึงมีข้อจำกัดทางการวิจัยหลายประการดังนี้

1.5.1 ข้อจำกัดเกี่ยวกับเรื่องเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

งานวิจัยฉบับนี้จะไม่มุ่งเน้นเรื่องเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งเป็นหนึ่งในขอบเขตการบันทึกบัญชีของมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) ในประเทศไทยเงินอุดหนุนจากรัฐบาลจะให้แก่เกษตรกรรายย่อย ซึ่งรัฐบาลไม่มีนโยบายให้เงินอุดหนุนแก่ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อที่อยู่ในรูปบริษัทจดทะเบียน ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งเน้นเรื่องการบันทึกบัญชีสินทรัพย์ชีวภาพเท่านั้น

1.5.2 ข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

จากการกำหนดให้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากคาดว่ามิ้อตราการตอบแบบสอบถามกลับมาค่อนข้างต่ำ ประกอบกับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อทั้งจดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวนน้อยคือมีเพียง 60 กิจการ และบางกิจการไม่มีที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ บางกิจการไม่มีหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดตามแบบสอบถาม ผู้บริหารไม่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งอาจทำให้แบบสอบถามที่ได้กลับมามีจำนวนน้อย

1.5.3 ข้อจำกัดเกี่ยวกับการคำนวณมูลค่ายุติธรรมที่ใช้สำหรับกรณีศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมูลค่ายุติธรรมส่วนที่ 1 ได้แก่ อัตราการเติบโตของไก่พ่อแม่พันธุ์และไก่กระตัง น้ำหนักของไก่พ่อแม่พันธุ์และไก่กระตังในแต่ละสัปดาห์ อัตราการให้ไข่ของไก่พ่อแม่พันธุ์ในแต่ละสัปดาห์ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่ไม่ทันสมัย และไม่สามารถหาข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นลายลักษณ์อักษรได้ แต่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านไก่เนื้อกล่าวว่าข้อมูลข้างต้นใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงในปัจจุบัน จึงสามารถใช้ข้อมูลข้างต้นเป็นพื้นฐานสำหรับการคำนวณมูลค่ายุติธรรมได้ และข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณมูลค่ายุติธรรมส่วนที่ 2 ได้แก่ ต้นทุนไก่พ่อแม่พันธุ์ต่อตัว ต้นทุนไก่กระตังต่อตัว ราคาขายของไก่พ่อแม่พันธุ์ที่หมดอายุการให้ไข่ (ไก่แก่) ราคาขายไข่ที่ไม่สามารถฟักเป็นลูกไก่ได้ และค่าใช้จ่าย ณ จุดขายต่อตัวของไก่กระตัง โดยข้อมูลดังกล่าวได้จากผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบัญชีของบริษัทที่นำงบการเงินมาทำกรณีศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งเป็นข้อมูลการคำนวณในเบื้องต้นเท่านั้น ดังนั้นอาจทำให้ผลการคำนวณมูลค่ายุติธรรม เพื่อใช้เป็นพื้นฐานความเข้าใจในการออกแบบสอบถามมีความคลาดเคลื่อนได้

1.5.4 ข้อจำกัดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชีของธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ เพียงกลุ่มเดียว ซึ่งปกติพฤติกรรมของผู้ทำบัญชีมักจะมีการต่อต้าน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติ

ทางการบัญชีที่ปฏิบัติมาเป็นเวลานาน ดังนั้นอาจทำให้ผลการวิจัยไม่สะท้อนผลการวิจัยที่ควรจะเป็นได้อย่างสมบูรณ์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาปัญหาในการประยุกต์การบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) ยังไม่มีผู้ใดจัดทำขึ้นในประเทศไทยมาก่อน ผลของการศึกษาดังนี้จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานการบัญชีไทย ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ กลุ่มผู้ใช้งบการเงิน ตลอดจนวงการศึกษาวิจัยทางการบัญชีดังต่อไปนี้

1.6.1 ทราบและเข้าใจวิธีการบัญชีที่ธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อปฏิบัติในปัจจุบัน

1.6.2 ทราบและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของรายการทางการเงินและมูลค่าของรายการนั้นๆ ตลอดจนผลกระทบต่องบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินที่เกี่ยวข้องว่ามีทิศทางที่ดีขึ้นหรือแย่ลง เมื่อนำมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) มาประยุกต์

1.6.3 เพื่อเป็นประโยชน์แก่สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีไทย ทราบถึงปัญหาในการด้านต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น หากสมาคมฯออกมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) มาใช้จริง เพื่อหามาตรการแก้ไขล่วงหน้า หรืออาจจะปรับเปลี่ยนมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะการเกษตรประเทศไทยก่อนออกเป็นมาตรฐานการบัญชีสำหรับประเทศไทย

1.6.4 เพื่อให้กลุ่มธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อมีแนวทางการปฏิบัติทางบัญชี การนำเสนอ งบการเงิน และการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม ตรงตามเจตนารมณ์ของสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้กำหนดมาตรฐานการบัญชีแห่งประเทศไทย (ประโยชน์ข้อนี้จะได้รับจริงก็ต่อเมื่อ ไม่มีการปรับเปลี่ยนมาตรฐานการบัญชีดังกล่าว)

1.6.5 การศึกษาปัญหาในการประยุกต์การบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) กับธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อนี้สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการทำวิจัยต่อไปในอนาคต สำหรับผู้ที่สนใจการศึกษาในแนวทางนี้ด้วย

1.7 ส่วนประกอบอื่นของวิทยานิพนธ์

ในบทต่อไปจะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะกล่าวถึงพื้นฐาน ความเป็นมา หลักการและเหตุผลทางทฤษฎี และผลการวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเป็นมาและลักษณะธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าและราคาไก่เนื้อ แนวคิดทางการบัญชีสำหรับธุรกิจการเกษตรและธุรกิจฟาร์มไก่เนื้อในปัจจุบัน แนวคิดทางการบัญชีตามมาตรฐานการ

บัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) และ การวิเคราะห์การนำมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) มาประยุกต์ ต่อจากนั้นในบทที่ 3 จะกล่าวถึง กลุ่มตัวอย่าง วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาสมมติฐาน และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ต่อจากนั้นในบทที่ 4 จะกล่าวถึงผลการสำรวจวิธีการบัญชีในปัจจุบันและวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเมื่อประยุกต์มาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) โดยละเอียด และบทที่ 5 เป็นการสรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย สรุปผลการวิจัยเพื่อตอบปัญหาการวิจัย และนำเสนอแนวทางการวิจัยทางบัญชีในอนาคต และ ภาคผนวก ก คือแบบสอบถามที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ภาคผนวก ข คือการอธิบายการบันทึกบัญชีในปัจจุบันและตามมาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41) และสุดท้ายคือ ภาคผนวก ค คือการอธิบายการคำนวณมูลค่ายุติธรรม การเปลี่ยนแปลงทางด้านกายภาพ และ ด้านราคาอย่างละเอียดเพื่อใช้ในการประยุกต์มาตรฐานการบัญชีสำหรับการเกษตร (IAS 41)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย